

REGIONALE LANDSCHAPPEN IN VLAANDEREN

Een Regionaal Landschap is zowel een streek met een herkenbare landschappelijke structuur als een samenwerkingsverband tussen lokale overheden, verenigingen en particulieren. De identiteit van een Regionaal Landschap is af te lezen in de omgeving. Zo kenmerken de bijzondere biotopen langs Schelde, Durme en Dender het Regionaal Landschap Schelde-Durme. Buitendijks met zoetwaterslikken en rietschorren, binnendijks met uitgestrekte meersengebieden. Afwateringssloten, wielen, oude afgesloten riviermeanders en vijvers doorklieven die meersen.

LANDSCHAPSZORG & STREEKEIGEN KARAKTER

Een Regionaal Landschap is een streek met een eigen identiteit en met belangrijke natuur- en landschapswaarden. Het is één van de kerntaken van het Regionaal Landschap om dit landschap te behouden en te versterken. We willen mensen overtuigen dat natuur en landschap geen handicap zijn, maar juist een meerwaarde voor de regio.

NATUURRECREATIE

In een drukbevolkte streek heeft iedereen wel eens nood aan frisse buitenlucht. Een mooie wandeling langs trage wegen of een fietstochtje met bijhorend pintje op een zomers terras mag dan ook niet ontbreken. Het Regionaal Landschap zet daarom graag in op kwaliteitsvolle recreatie. Samen met betrokken grondeigenaars worden trage wegen weer geopend en ingericht. Op die manier leer je het landschap letterlijk van een andere kant kennen en hebben schoolgaande kinderen een veilige doorgang naar school.

EDUCATIE & VORMING

Werken aan een multifunctioneel en kwaliteitsvol landschap is geen taak die exclusief weggelegd is voor Regionale Landschappen. We kunnen er allemaal ons steentje aan bijdragen. Iedere burger vindt het belangrijk om in een mooie streek te wonen en mensen willen doorgaans op hun eigen manier werken aan het verbeteren van die leefomgeving. Het Regionaal Landschap biedt daarbij de juiste instrumenten en ondersteuning aan om samen aan de slag te gaan. Zorg dragen voor het landschap begint op jonge leeftijd. Door een intense jaarlijkse samenwerking met verschillende scholen, chiro en scoutsverenigingen laten we jongeren werken aan concrete terreinrealisaties. Die mogen we trots voorstellen aan ouders, familie, vrienden en kennissen tijdens vele ontmoetingsmomenten, cursussen, wandelingen, workshops,...

NATUURBEHOUD & BIODIVERSITEIT

Ons landschap herbergt heel wat waardevolle fauna en flora. We kiezen bewust voor gebiedsgerichte, integrale projecten. Daarnaast verliezen we onze soortgerichte projecten niet uit het oog.

DRAAGVLAK & SAMENWERKING

Samenwerking, overleg en expertise zijn de positieve krachten waarmee regionale landschappen natuur en landschap versterken. Dankzij de vzw-structuur kunnen we snel en efficiënt zorgen voor resultaten, met inhoudelijke en financiële inbreng van eigenaars en partners als multiplicator.

FEITEN EN CIJFERS

Kengetallen Regionaal Landschap Schelde-Durme (2014)

Oppervlakte (km²)	660,91
Aantal inwoners	439.138
Inwoners / hectare	6,6
Aantal betrokken gemeenten	17
Effectieve leden vzw	53
Personeelsleden vzw (Volgtijdse Equiv.)	8,9
Jaaromzet vzw 2014 (euro)	835.210

1 TRAGE WEGEN

NATUURRECREATIE

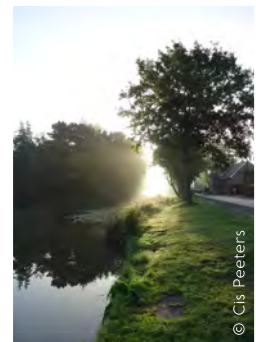
In nauwe samenwerking met negen gemeenten werd meer dan 5,1 kilometer aan trage wegen hersteld. Daarnaast coördineerden we de opmaak van 3 tragewegenplannen en werkten we aan 10 inrichtingsplannen. In Laarne gingen we voor alle toegankelijke trage wegen op zoek naar Wegspotters. Ruim 40 vrijwilligers toonden zich bereid om een of meerdere trage wegen te controleren. Een leuke verrassing!

2 LANDSCHAPSELEMENTEN

LANDSCHAPSZORG

Kleine landschapselementen (KLE's) zijn niet alleen prachtig in het landschap, maar bevorderen ook de biodiversiteit. In totaal herstelden we 2 kilometer aan sloten en plantten we 3,2 kilometer houtkanten en bosranden aan. Daar bovenop kwamen er anderhalve kilometer drevan en bomenrijen bij. Ook de hoogstamfruitbomen gingen er binnen ons werkingsgebied op vooruit: 3,4 hectare aan bomen werden nieuw aangeplant of hersteld. Een bijzonder KLE-project was het Hingenewiel in Bornem (foto). Dankzij enkele aanpassingswerken, achterstallig beheer en afspraken met vissers neemt de ecologische waarde hier gestaag toe.

3 HOUTZOEKERSPROJECT

LANDSCHAPSZORG

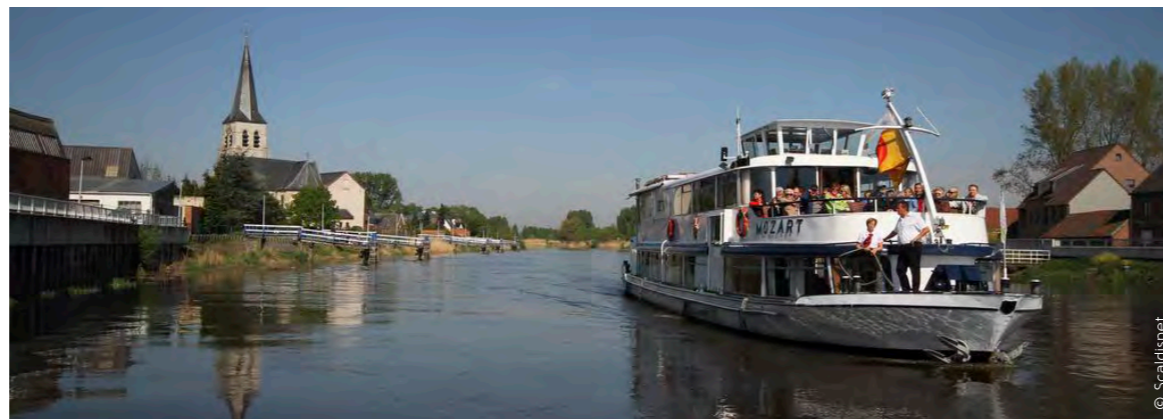
Niet minder dan 300 vrijwillige houtzoekers knotten afgelopen winter 2.500 bomen van boeren, particulieren, natuurverenigingen en overheden. 100 nieuwe houtaanbieders meldden zich tijdens het jongste knotseizoen aan, een record. Ook in de nieuw aangesloten gemeenten Sint-Niklaas en Aalst ging het houtzoekersproject van start.

4 ZWALUWEN

NATUURBEHOUD

De gemeenten binnen ons werkingsgebied ontvingen vorig jaar 229 subsidieaanvragen voor bestaande nesten van huis- en boerenzwaluwen. Mensen vroegen ook 68 nieuwe kunstnesten aan. Zulke nesten zijn erg belangrijk. In Waasmunster bijvoorbeeld broedt 89 % van alle huiszwaluwen in zo'n kunstnest en is 82 % van de aanwezige kunstnesten bewoond.

5 PUBLIEKE EVENEMENTEN EN VORMING

NATUUREDUCATIE & DRAAGVLAKVORMING

In totaal organiseerden we 37 publieks- en vormingsactiviteiten. 9.436 mensen namen daaraan deel. Het gaat onder meer om plantacties, wilgenworkshops, evaluatie- en infoavonden, projectvoorstellingen, padvindingsopleidingen en houtzoekerscursussen. De Scheldehappening lokte in zijn eentje 8.000 bezoekers naar onze Schelderegio om er te varen, fietsen en wandelen.

6 GEÏNTEGREERDE GEBIEDSGERICHTE WERKING

LANDSCHAPSZORG

Over de gemeentegrenzen heen werkt RLSD mee aan verschillende projecten. Binnen Gestroomlijnd Landschap 'Maanbeek-Laresloot' en 'Molenbeek-Graadbeek' staan de versterking van natuurverbindingen, een betere waterhuishouding en de herwaardering van waterlopen in het landschap centraal. Het project Landschap van Erembald tot Kraaibos bouwt onder meer aan een sterke identiteit van de regio Aalst, Affligem, Asse en Opwijk. En dan is er nog Schelde Sterk Merk, een project waar we samen met 28 partners de schouders onder zetten. Samen willen we het toerisme en het landschap van de Schelderegio strategisch versterken.

7 SPEELNATUUR

NATUUREDUCATIE

Opmerkelijk: in 2014 kreeg het Natuur- en Milieu-Educatieloket veel meer vragen rond speelnatuur. Speelnatuur versterkt de band tussen kind (later volwassene) en natuur. Samen met verenigingen en scholen richtten we op 19 verschillende locaties groene speelplaatsen of speelterreinen in. Elk van die speel- en leerlandschappen zet naast natuurbeleving ook in op biodiversiteit, met aandacht voor kleine landschapselementen uit de streek, planten van hier en ecologisch beheer.

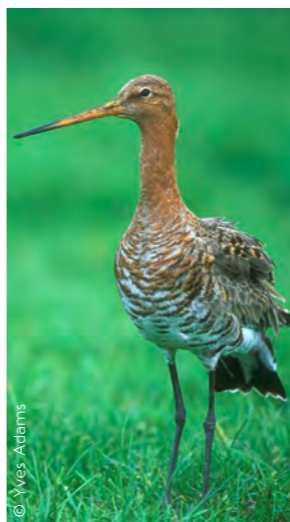

Vele vrijwillige handen helpen ons de plannen die we zo zorgvuldig opstellen te verwezenlijken. Zo zaaiden de leerlingen van Campus Kompas (Wetteren) zelf hun bloemenweide in, en vulden leerkrachten en ouders het insectenhotel van het Oscar Romero College (Dendermonde). In 2014 organiseerde het stadsbestuur van Sint-Niklaas een wedstrijd waarbij het 20.000 euro toekende aan de school met de beste ideeën rond schoolvergroening. Het Koninklijk Atheneum won. Zoals altijd verwerkten we alle ideeën in een harmonieus, biodivers plan. We begeleiden ook deze werken tot en met aanleg en beheer.

8 PLATTELAND

NATUURBEHOUD & DRAAGVLAKVORMING

68 landbouwers sloten een beheerovereenkomst af via de Vlaamse Landmaatschappij, goed voor 240 dossiers. Binnen het weidevogelproject onder tekenden nog eens 15 landbouwers beheerovereenkomsten 'weidevogelbeheer' voor 1 broedseizoen op 63,54 hectare agrarisch grasland in de Kalkense meersen. Een opsteker voor de broedpopulatie van weidevogels zoals de grutto (foto) en de Kievit.

9 FAUNA-AKKERS

NATUURBEHOUD

Fauna-akkers bieden het hele jaar door voedsel- en schuilmogelijkheden aan vogels, zoogdieren en insecten. In 2014 werden 120 fauna-akkers ingezaaid met 975 kilogram aan zaden, goed voor een totale oppervlakte van 38 hectare. Zo'n 30 jagers/jachtgroepen van 12 wildbeheereenheden, enkele lokale natuurverenigingen, 2 gemeenten alsook landbouwers en particulieren werkten hieraan mee. In oktober 2014 maakten we in het gezelschap van zo'n 70 geïnteresseerden een wandeling langs fauna-akkers.

10 BUITENGEWONE PLEKJES

LANDSCHAPSZORG

Vijftig locaties in de provincie Antwerpen werden opgeleurd tot buitengewone plekjes. Grote veranderingen met relatief kleine ingrepen! Ons Regionaal Landschap ontfermde zich over 6 plekjes. De berm van de Museumspoorlijn in Puurs won in de Schelderegio de Publieksprijs en krijgt een buurtfeestje cadeau.

11 POELN

NATUURBEHOUD

32 poelen, dat is het totale aantal poelen dat we herstelden en aanlegden in 2014. Enkele van die poelen vormen 'stapstenen' tussen bestaande poelen ter ondersteuning van de kamsalamander (➔). Om kinderen in het basisonderwijs te laten kennismaken met waterfauna en -flora, ontwikkelden we het educatieve spel 'Moord in de Poel'. Dit jaar gingen kinderen in Temse en Rupelmonde op zoek naar de 'moordenaar'. De vlinder die we in Rupelmonde voorzagen, vergemakkelijkte hun speurtocht in het water. Toen zo'n 50 leerlingen er het moordonderzoek openden, wijdde het Ketnet-programma Karrewiet er een reportage aan.

11.000

'Planten van Hier' gepland/geleverd

218

adviezen aan particulieren, landbouwers, gemeenten

240 beheerovereenkomsten, 68 landbouwers

38 hectare fauna-akkers ingezaaid

2.500 knotbomen beheerd door 300 houtzoekers

37 publieks- en vormingsactiviteiten, 9.436 deelnemers

3,4

hectare herstelde/nieuw aangeplante hoogstamboomgaarden

32

poelen hersteld/nieuw aangelegd

5.100

meter trage wegen (her)opengesteld/ingericht

6 avontuurlijke, groene speel-terreinen voor scouts en chiro

105.973 bezochte pagina's op website

1.500 meter drevan & bomenrijen aangeplant

19 openbare groene speel-terreinen/plaatsen ingericht

10 inrichtingsplannen trage wegen opgemaakt/hersteld

MET STEUN VAN ONZE PARTNERS

Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling
Europa investeert in zijn platteland

Vlaanderen
verbeelding werkt

Provincie Oost-Vlaanderen
Voor ieder van ons

Provincie Antwerpen

VLM
Vlaamse Landbouwersvereniging

onroerend erfgoed

Agentschap voor Natuur en Bos

EN 17 GEMEENTEN: Aalst, Berlare, Bornem, Buggenhout, Dendermonde, Hamme, Kruibeke, Laarne, Melle, Puurs, Sint-Amands, Sint-Niklaas, Temse, Waasmunster, Wetteren, Wichelen, Zele.